

Whistleblowing - oznamování porušování práva Evropské Unie - zapracování pravidel ze směrnice EU na MZV

15.9.2022 - | Ministerstvo zahraničních věcí ČR

Žádost o informace:

„1) Zavedlo vaše Ministerstvo opatření požadovaná směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie? Pokud ano, k jakému datu? 2) Pokud ano, jaká konkrétní opatření byla přijata vaším Ministerstvem a jak konkrétně funguje Váš vnitřní oznamovací systém (zejména způsoby oznamování, způsob další komunikace s oznamovatelem, zavedená softwarová řešení)? 3) Jakým způsobem zajišťujete anonymitu oznamovatele (whistleblowera) dle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937? 4) Řešíte zavedení opatření dle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 v rámci kapacity vlastních zaměstnanců a pracovníků, nebo jste na tuto činnost najali další (nové) zaměstnance či externí společnost? 5) Kolik zaměstnanců se činnosti související s dodržováním směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 zabývá a kolik hodin měsíčně touto činností stráví? 6) Jaké byly vaše náklady na zavedení opatření dle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937? Jaké jsou měsíční náklady na fungování vnitřního oznamovacího systému dle této směrnice? 7) Kolik podnětů jste již v rámci vnitřního oznamovacího systému dle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 obdrželi? Byly všechny tyto podněty vyřešeny ke spokojenosti oznamovatelů? Máte informaci o tom, že by se někdo z oznamovatelů následně ještě obrátil na Ministerstvo spravedlnosti v rámci oznamovacího systému pro oznamovatele protiprávního jednání určeného veřejnosti? 8) Kolik oznámení bylo podáno na vašem Ministerstvu dle nařízení vlády č. 145/2015 Sb., o opatřeních souvisejících s oznamováním podezření ze spáchání protiprávního jednání ve služebním úřadu? Kolik z nich bylo vyhodnoceno jako odůvodněných (tj. bylo navrženo opatření k nápravě)? V kolika případech bylo opatření k nápravě učiněno (realizováno)? Kolik bylo podáno trestních oznámení v návaznosti na informace obsažené v oznámeních? Prosíme o přehled oznámení za jednotlivé roky.“

Odpověď:

- Ministerstvo zahraničních věcí ČR (dále jen „MZV“) zavedlo příslušná opatření plynoucí ze Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. 10. 2019 – o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie (dále jen „směrnice o whistleblowingu“). V rámci těchto opatření a v souladu s výše uvedenou směrnicí o whistleblowingu byly na MZV spuštěny interní kanály pro oznamování porušení práva Unie. Ke dni 10. 1. 2022 byla na webu MZV zveřejněna komplexní informace o tom, jak mohou oprávněné „oznamující osoby“ učinit oznámení o porušení práva Unie týkající se všech oblastí uvedených ve směrnici o whistleblowingu. Tato, komplexní, informace je dostupná zde – Oznámení o porušení práva Unie | Ministerstvo zahraničních věcí České republiky (mzv.cz).
- MZV přijalo, v souvislosti se směrnicí o whistleblowingu, následující opatření:
 - došlo k určení konkrétní osoby odpovědné za přijímání oznámení a nakládání s nimi (tzv. příslušná osoba). Touto příslušnou osobou se stal, v podmínkách MZV, útvar Generální inspekce a interního auditu MZV;
 - informace o způsobech oznamování prostřednictvím interních oznamovacích kanálů MZV byla

zveřejněna způsobem umožňujícím dálkový přístup – tedy na webu MZV;

- byla přijata opatření k tomu, aby oznámení o porušení práva Unie bylo možné učinit jednak on-line (prostřednictvím zabezpečeného webového formuláře), dále také písemně nebo ústně. Komplexní informace o způsobech oznamování i přístup na webový formulář jsou na webu MZV;
- je umožněno učinit i anonymní podání, a to všemi výše uvedenými způsoby, včetně zabezpečeného webového formuláře;
- na webu MZV jsou dále zveřejněny – směrnice o whistleblowingu, metodika Ministerstva spravedlnosti k přímé aplikovatelnosti směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie a dále základní informace pro oznamovatele.
- Interní oznamovací kanály umožňují přijímat i anonymní oznámení o porušení práva Unie. Řešení MZV pro elektronická oznámení o porušení práva Unie vyhovuje jak požadavkům GDPR, tak požadavkům směrnice o whistleblowingu a je v souladu i s připravovanou legislativou, kterou by měl být tuzemský zákon na ochranu oznamovatelů, který je v legislativním procesu.
- MZV řeší opatření přijatá v důsledku směrnice o whistleblowingu vlastní personální kapacitou, kdy tato agenda byla svěřena, v rámci organizační struktury MZV, útvaru Generální inspekce a interního auditu.
- Agendou související se směrnicí o whistleblowingu se, z titulu tzv. pověřené osoby, zabývají aktuálně 2 osoby – ředitel Generální inspekce a interního auditu a také vedoucí oddělení stížností, koordinace a boje proti korupci. Do agendy se dále mohou zapojit, v případě potřeby, další 3 pracovníci oddělení stížností, koordinace a boje proti korupci.
- MZV má pořízen vnitřní oznamovací systém umožňující, aby se s oznámeními seznamovala pouze příslušná osoba, a který zajišťuje ochranu totožnosti oznamovatele (zachování důvěrnosti), případně učinění anonymního oznámení. Jde o systém dodávaný a provozovaný třetí osobou (www.nntb.cz). Náklady spojené s provozováním tohoto systému se pohybují kolem 60.000,- Kč ročně.
- MZV zatím neobdrželo žádný podnět oznamující porušení práva Unie.
- Přehled o oznámeních podaných oprávněným oznamovatelem o podezření ze spáchání protiprávního jednání ve služebním úřadu za roky 2016 až 2022, a to ve smyslu nařízení vlády č. 145/2015 Sb., o opatřeních souvisejících s oznamováním podezření ze spáchání protiprávního jednání ve služebním úřadu:

Rok Přijatá oznámení Prošetřeno Z toho trestní oznámení

1.	1.	1.	1.
1.	1.	1.	1.
1.	1.	1.	1.
1.	1.	1.	1.
1.	1.	1.	1.
1.	1.	1.	1.

https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/vyrocní_zpravy_a_dokumenty/poskytnute_informace/whistleblowing_oznamovani_porusovani.html